

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

859. An in permutatione necesse fit fieri mentionem beneficiorum aliorum à Compermutantibus jam habitorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Gamb. loc. cit. apud Garc. Præter quosità expressè sentit Sylv. v. *permutatio*. n. 12. apud Garc. n. 47. inquitur requiri, ut permutatio fiat ex causa spirituali, qualis est, ut Deo meliùs seruiatur. Item D. Th. in 4. d. 25. q. 3. a 3. dicens, quòd permutatio fieri debet pro causa spirituali, puta, ut meliùs Deo seruiatur; aliàs, si pro terreno commòdo aliquo utriusque, vel alterius fiat permutatio, est simoniaca. Idemque cum D. Tho. dicentes Corrad. in *respons. casuum conscient.* q. 42. & Ugol. tab. 1. de *simon.* c. 27. §. 1. n. 6. apud eund. Garc. n. 45. quorum posterior inquit, simoniam committi, aut saltem peccari, ubi ob non necessitatem vel utilitatem Ecclesiæ, & ut Deo meliùs seruiatur, permutatio fit, ut debet; sed ob rerum terrenarum commòdum, nullo habito respectu ad cultum divinum, Et hinc, qui beneficium permutat cum alio ob id, quòd ubi aliud illud beneficium est, venationi & piscationi operam dare possit, planè peccare, ex quo ob has causas permutatio permittitur non est. Nullam verò intervenire aut spectari utilitatem Ecclesiæ, difficile esse definire, bene ait Chok. loc. cit. n. 3. propter palliationes & technas, quas Ordinariis obtinent permutare cupientes.

4. Respondeo quartò: Pro iusta causa admittenda per Ordinarium permutationis sufficit utilitas unius Ecclesiæ compermutantium, modò ex parte Ecclesiæ alterius compermutantium non sit in damnum considerabile; eò quòd id conformius videatur textui c. *questum*, ut pote qui dicendo: *quæ uno loco minis sunt utiles*: considerat utilitatem unius loci. Garc. cit. n. 49. & ex eo Ventrigl. loc. cit. n. 18. (qui etiam ait, quòd ad necessitatem Ecclesiæ sufficere secundum omnes, ut ea sit ex parte unius) contra Tusch. lit. P. concl. 305. n. 5. & Gemin. conf. 105. n. 5. requirere utilitatem utriusque Ecclesiæ compermutata.

5. Respondeo denique: Ut superior teneatur admittere permutationem, requiritur causa necessitata, vel maguz & evidētis utilitatis Ecclesiæ. Garc. loc. cit. n. 48.

Questio 857. An ad permutationem necesse sit, ut, dum beneficium resignatur animo permutandi, exprimat, resignationem fieri hoc animo?

Respondeo negativè. Tond. qq. *benef.* p. 3. c. 180. d. n. 1. ubi ait: multa resignationes sunt species quadam permutationum; mutua autem talis resignatio iuxta gl. in *Clem. 1. de rer. permut.* vel ex causa fieri potest, exprimendo, vel non exprimendo illam fieri ex causa permutationis: quia si illud non exprimat, sufficit illud colligi ex conjecturis, v. g. ex præcedentibus gestis vel dictis, ut *Imol. in cit. Clem. unic. n. 7.* Anchar. n. 3. aut etiam probari per testes vel instrumenta, ut *Cardin. in cit. Clem. n. 6. in fine.* Veri simile enim non est, quòd quis beneficium suo renunciet sine causa. Similia habet Tond. p. 1. c. 75. n. 7. & 8. ubi ait: DD. omnes in *cit. Clem.* Afferunt, permutationem per se fieri, imò & de rigore faciendam esse per liberam & puram resignationem compermutantium, illòsque posse mutuo resignare beneficia, etiam præcedente tractatu de permutando, & quòd non sit opus exprimere titulum permutationis, modò resignationes hinc inde purè & liberè fiant; cum per eas non sint ligata manus collatorum, & resignantes non teneantur exprimere causam resignationis, sed ea præsumatur de jure.

P. Leuren, Fori Benef. Tom. III,

Questio 858. An necesse sit in permutatione facere mentionem tractatus jam antecedenter habiti inter compermutantes de compermutando?

Respondeo negativè: Idque sive permutatio fiat coram Papa, sive coram Ordinario. Paris. de *confid.* q. 40. n. 39. & 40. dicens ita obtinuisse usum & praxin quotidianam.

Questio 859. An in permutatione necesse sit, fieri mentionem beneficiorum aliorum à compermutantibus jam habitorum?

1. Respondeo primò: Id neque de jure, neque de stylo necessarium est, dum permutatio fit coram Ordinario, non secus ac in alia ab eo facta provisione Azor. p. 2. l. 7. c. 29. q. 27. §. *sciendum est.* Chok. p. 2. c. 5. n. 6. Garc. p. 11. c. 4. n. 99. citans Menoch. de *arb.* l. 2. casu. 201. n. 150. Corad. de *benef.* p. 1. c. 9. n. 8. & c. Idem videtur, dum permutatio fit coram Legato de latere. Azor. loc. c.

2. Respondeo secundò: Permutationem factam coram Papa, etiam ad preces permutantium (dum enim fieret motu proprio, seu adjectâ clausulâ *motus proprii*, vel etiam pro expressis habentes, videtur certum esse, id non requiri. Chok. loc. cit. n. 1. ex Rebuff. in *pr. rit. de permut.* n. 35. dicente tutius esse, fieri mentionem omnium obtentorum, nisi adessent dictâ clausulâ) nullâ factâ à permutantibus mentione beneficiorum ab iis jam obtentorum, quantum est de jure communi, subsistere, astruunt cum Federic. de Senis. *tr. de permut.* q. 13. (vel ut eum citat Chok. n. 27.) Gamb. de *permut.* p. 2. n. 188. Pet. de Ubalde. de *permut.* d. n. 21. ad 27. Ægid. eod. *tr.* p. 3. q. 1. d. n. 10. apud Azor loc. cit. Item Gimon. in *Enchirid. benef.* l. 2. q. 17. n. 159. & alii apud Garc. loc. cit. n. 93. eò quòd canones solum statuant, debere fieri mentionem obtentorum in impetrationibus & dispensationibus ad occludendam viam ambitioni; in permutatione autem non sit impetratio & collatio simpliciter facta, sed tantum permutationis gratiâ, cesseret etiam omnis ambitio; cum beneficium beneficio non addatur, sed unum in locum alterius subrogetur, quâ ratione etiam motus Chok. loc. cit. n. 4. ait: non temerè recederem à sententia Federici, quam etiam sequitur Lot. l. 1. q. 37. n. 26. Contrarium tamen esse de stylo, & servari in Curia Romana, testantur ipsi hi AA. plerique, & in specie Ægid. & Federic. & Rotam *decis. 5. de rescrip.* & 12. de *prab. in antiq.* apud Garc. n. 89. quin & Federic. opinionem suam veram existimat salvo tamen hoc stylo, & sequendum esse hunc usum & stylum Curia, asserit Azor loc. cit. §. *ceterum*, & Chok loc. cit. n. 5. E contra non solum ex stylo, sed & de rigore juris faciendam esse hanc mentionem præhabitorum, expressè tenet Castrop. de *benef.* d. 6. p. 3. §. 4. n. 3. & tenere videtur Garc. n. 89. juncto n. 94. & 95. utpote utens iisdem, quibus Castrop. rationibus, & dissolutionibus argumentorum sententiæ oppositæ: nempe quòd in permutatione verè detur impetratio & collatio novi tituli, & si ex causa permutationis, & quòd, licet in permutatione, admittitur ex eius causa resignatione collatio sit necessaria ac debita compermutantibus, non secus ac facta electione & præsentatione legitima, debita est confirmatio & institutio (ob quam causam opus non est confirmandum vel instituendum per Papam facere mentionem à se jam obtentorum, ut Castrop.

Mm strop.

strop.) admissio tamen resignationis non sit necessaria, & ad eam requiratur consensus Superioris, cujus est compermutata conferre; secus ac accidit in præsentatione, ad quam non requiritur consensus Superioris, seu Institutoris. Ad quod tamen dici facile posset, æque necessariò præstandum esse consensum dictæ resignationi, quæ sit permutationis gratiâ, dum adest causa legitima, evidens nempe Ecclesiæ utilitas, quàm admissio præsentationi.

Questio 860. An exprimenda qualitas beneficiorum permutandorum?

1. **R**espondeo primò pari modo: Dum permutatio expeditur per Ordinarium, opus non est exprimere dictas qualitates. Azor *loc. cit.* Chok. p. 2. c. 4. n. 1. citans Gamb. in c. licet. n. 25. de rer. permut. in 6. Quod ipsum tamen rectè limitat Chok. *loc. cit.* c. 5. n. 7. nisi esset beneficium, ad cuius titulum permutans fuit ordinatus; dicta enim qualitate non expressâ, permutationem fore nullam; eò quod à Trid. *sess.* 21. c. 2. cum decreto irritante exprimenda disponatur, quæ dispositio per æquipollens adimpleri nequit. Eadem habet Chok. de permut. p. 3. c. 28. ubi postquam n. 1. præmississet, pleurosque tenere, quòd decretum illud Trident. de faciendâ mentione in resignatione, quod ad illius beneficii titulum quis sit promotus, non extendat se ad permutationem ob diversitatem rationis, quia nimirum secus, ac contingit in resignatione (ubi resignans per consensum semel præstitum abdicat à se plenè jus & titulum beneficii, transferendo illum in Resignatarium) in permutatione beneficia non dicantur vacare (cujus tamen contrarium diximus supra) dum uterque habet jus in re, & quamdiu permutatio non est sortita effectum, jus & possessio remaneat penes permutantem, solèatque permutatio expediti cum conditione suspensiva, ut alter alterius beneficium assequatur; adeòque nec titulus, nec possessio auferatur à permutante, priusquam jus & titulus beneficii alterius sit ei quæsitus, & sic quoque cesset ratio finalis Concilii Trid. quæ erat, ne Clericus amisso beneficio cogatur mendicare: & quia id ipsum quoque resoluit S. Congreg. in una Camerimensi, 1. Julii. 1593. nimirum tutum esse in conscientia, qui beneficium, ad cuius titulum promotus, resignavit sine facta de eo mentione, dum aliud ex causa permutationis obtinuit, modò illud sit æquivalens primò. Uti hoc ipsum expressè tenet Garc. p. 2. c. 5. n. 218. ubi ait, faciendam illam mentionem, nisi permutatio sit æquivalens, ubi inquam post hæc omnia subjicit. Chok. n. 6. His tamen non obstantibus eadem S. Congreg. anno 1600. 25. Julii censuit, perinde faciendam esse mentionem tituli in permutatione, ac in resignatione; cum talis sit forma à Trid. præscripta, à qua non recedendum, consideratâ præsertim clausulâ irritante. citatque pro hoc Mantica. de tacit. & ambig. contract. l. 25. tit. 7. n. 44. Barbof. de off. & pot. Ep. alleg. 19. n. 43. & seipsum ad reg. Cancell. 42. de consensu in resign. à n. 27. Eandem limitationem habet Card. de Luc. de benef. d. 41. n. 4. & 5. ubi, quòd et si dictum Conciliare decretum in verbis loquatur tantùm de resignatione, attamen ex declarationibus S. Cong. receptum sit, locum etiam habere in permutationibus.

2. Respondeo secundò: Dum verò permutatio fit coram Papa, vel ejus legato de larere, necessariò faciendam mentionem de qualitatibus beneficiorum compermutandorum, aliàs de jure vel stylo

exprimendis, expressè asserit Garc. *loc. cit.* n. 91. & 92. Contrarium hic iterum sentientibus Federico, ejusque sequaciibus, q. præced. citatis, quantum est de jure, pro ut videre est apud Garc. n. 93. salvo tamen, etiam secundum hos AA. Stylo curiæ, & in hoc servantes contrarium. Quem etiam stylo hac in parte non levibus rationibus inniti asserit Azor; nempe quòd clericus idoneus ad unum beneficium, eo ipso non sit idoneus ad aliud; quique dignus est uno beneficio, non ideo sit dignus duobus, cum quibus sæpe unum permutatur, & qui meretur tenue, non hoc ipso meretur pingue. Sic etiam in specie exprimendum esse, quòd beneficium permutandum sit reservatum, si reservatum reservatione speciali secretâ; eò quod talis reservatio censetur facta in favorem certæ personæ, & Papa in dubio non præsumatur ulli velle præjudicare. Secus autem sit, dum reservatum reservatione generali. Sic, inquam, tradit Chok. de permut. p. 2. c. 3. n. 1. ex Gamb. ad c. licet. de rer. permut. in 6. n. 45. & Federic. q. 4.

3. Verùm limitanda principalis responsio, ita ut necessaria non sit dicta qualitatibus expressio primò: Si permutatio facta motu proprio; eò quod per expressionem hujus clausulæ præsumatur Papa uti voluisse in sua concessione plenitudine potestatis, omnèsque defectus excludere, vel supplere, & quòd, ubi de manifesta voluntate Papæ constat, uti id constat per adjectam clausulam, cessare debeat omnis ulterior disputatio. Chok. de permut. p. 2. c. 4. n. 4. & 5. ubi etiam addit, quòd manifesta hæc voluntas hoc etiam operetur, etiam apparere posset, gratiam vel permutationem esse aliquo modo obtentam ad instantiam partis, modò hæc clausula *motus proprii* sit adjecta, quæ & tunc suum operatura sit effectum, ita ut perinde valeat, ac si facta fuisset purè motu proprio nemine sollicitante, nisi fortè, ut id ipsum limitat Chok. n. 6. Papa ipse declarasset, se concessisse ad instantiam partis, tum enim dicta clausula *motus proprii*, etiam scripta manu Papæ non operabitur.

4. Secundò: Si (et si non addit expressè dicta clausula *motus proprii*) ex literis permutationis colligi possit, Papam non fuisse nescium causæ permutationis, & qualitates beneficiorum; eò quòd tunc cesset dispositio Canonum, statuentium in imperationibus beneficiorum per Papam conferendorum, declarandam esse qualitatem eorundem. Chok. *cit.* c. 4. n. 2. citans gl. in Clem. 1. de prob. argumento c. non potest. tit. eod. in 6.

5. Tertiò: Si (licet ex literis permutationis dicta scientia Papæ non appareat; quin et si appareret, Papam auctoritatem suam præstitisse permutationi ad supplicationem permutantium) qualitates beneficiorum essent exigui momenti, ut valor & similia, Chok. *loc. cit.* n. 3. citans Gamb. ubi ante n. 139. in fine. secus autem sit, seu permutatio non subsistat subtrita qualitate beneficii valde signanda, ut quòd beneficium compermutandum sit jurispatronatus laicalis; sit Ecclesia Cathedralis vel Collegiata, sit beneficium habens curam animarum, vel ad cuius titulum quis ordinatus, aliâve similis (quas Paris. de resig. l. 10. q. 2. n. 20 & seq. recenset) eò quòd Papam verisimiliter movere poterit eò quòd expediendam permutationem. Chok. *cit.* c. 4. n. 2. & Gamb. *loc. cit.* apud Azor *cit.* q. 27. S. ceterum. in fine.

6. Limitanda denique, ut omisâ mentione consanguinitatis inter compermutantes juxta stylo non